

Socialdepartementet

Yttrande över betänkande Narkotikautredningen - Vi kan bättre! Kunskapsbaserad narkotikapolitik med liv och hälsa i fokus SOU 2023:62

Bakgrund

Narkotikautredningen föreslår en omställning av narkotikapolitiken, från nuvarande nollvision mot ett tydligare fokus på skadereducering, kunskap och förebyggande arbete. Utredningen lämnar förslag på hur en fortsatt restriktiv narkotikapolitik kan kombineras med ett effektivt narkotikaförebyggande arbete och en missbruks- och beroendevård som innehåller insatser för skademinimering samt mot läkemedels- och narkotikaförgiftningar.

Sammanfattande bedömning

Jönköpings kommun anser att utredningens utgångspunkt är välriktad, med dess fokus på skadereducering, kunskap och förebyggande arbete. Som utredningen betonar föreligger alltså ett behov av fortsatt tillgänglighetsbegränsning.

En farhåga som Jönköpings kommun vill framhålla, vilket berör såväl denna utredning som den så kallade närbesläktade ”samsjuklighetsutredningen” (SOU 2023:5), är det stora fokus på medicinska aspekter av beroendesjukdomen. Jönköpings kommun vill därför betona behovet av att fortsatt värna det motivationsarbete och den flexibilitet som socialtjänsten arbetar med. Dessa insatser är ofta såväl skadereducerande som hälsofrämjande.

Utredningens förslag bedöms sammantaget leda till ett ökat ansvar för sjukvården när det kommer till beroendeproblematik. Jönköpings kommun ser en risk att sjukvårdens prioriteringar, utifrån strikt medicinska bedömningar, kan leda till längre väntetider och minskat fokus på personer med mindre akut problematik. Det vore olyckligt med sådan utveckling då detta kan försämra förutsättningarna för ett effektivt förebyggande arbete. Detta betonas utifrån att just det förebyggande arbetet är en av utredningens grundläggande och viktiga målbilder.

Vidare ser Jönköpings kommun positivt på det förtydligade ansvar för beroende och skadligt bruk som utredningen vill tillskriva primärvården och utvecklingen mot *god och nära vård*. Det är dock viktigt att beakta, och inför ett eventuellt omställningsarbete ha respekt för, primärvårdens breda och mångfacetterade ansvar vilket kan leda till utmaningar i verkställandet.

Jönköpings kommun bedömer att kunskapsbehovet inom området är omfattande, och tillstyrker därför utredningens förslag kring förstärkta stödmaterial och förnyade riktlinjer. Dessa behöver formuleras med ett tydligt brukarfokus.

Avslutningsvis förutsätts finansieringsprincipen gälla, i de fall förslagen bedöms innebära tillkommande kostnader för kommunerna.

Specifika förslag med synpunkter

15.2: Insatser i programmet för att förebygga narkotikaanvändning hos barn och unga

Jönköpings kommun tillstyrker förslaget. Behov finns kring ett mer likriktat och intensifierat arbete inom området, riktat gentemot barn och unga. Förslaget om fler samordnade vård- och stödverksamheter för barn och unga är särskilt positivt, och Jönköpings kommun skulle med fördel se förutsättningar för etablering av en Mariamottagning i kommunen framöver.

21.2.2: Målet för narkotikapolitiken kan behöva förändras

Jönköpings kommun tillstyrker förslaget om en ny definition för skadereducering och ett nytt mål för Sveriges narkotikapolitik. Det är vidare positivt med lägre trösklar till LARO, läkemedelsbehandling vid opiodberoende, samt ett bredare perspektiv på hälsa vid sprututbyte med enklare tillgång till sprutor och kanyler. Jönköpings kommun har förhoppning om en snabb beredning av möjligheten att administrera opioiddantagonister även utanför hälso- och sjukvården, då detta ses som viktiga steg för minskad dödlighet.

22.2.1: Lagstiftningen bör ses över

Jönköpings kommun instämmer i behovet av en översyn av Narkotikastrafflagen, och beklagar att dettas inte ingått i aktuell utredning. Detta då skadereducerande insatser i flera delar påverkas av denna lagstiftning.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Andreas Persson (S)
Kommunalråd